

...-i Törvényszék ... ügyvéd (...) által képviselt ... (...) felperesnek - ... ügyvéd (...) által képviselt ... (...) I. rendű és ... (...) II. rendű alperesekkel szemben kötelesrész kiadása iránti perben meghozta a következő

í t é l e t e t :

A ...-i Törvényszék kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 689.950.- forintot.

A törvényszék az alpereseknek 10 havi, havi 70.000.- forint összegű részletfizetést engedélyez azzal, hogy minden hónap 10-éig tartoznak a részleteket teljesíteni. Az utolsó részlet összege 59.950.- forint

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül adják a felperes birtokába az alábbi ingóságokat, melyeket a törvényszék a felperes tulajdonába ad:

1 darab Renault Clio (rendszer ... , alvázszám: ..., motorszám: ...) gépkocsit 616.000.- forint értékben.

A 37. sorszámú szakértői véleményben megjelöltek szerint :

a 9. tételesszám alatti 1 darab állványos Bioptron lámpát 70.000.- forint értékben.

24. tételesszám alatti 1 darab LG LCD tévét 50.000.- forint értékben,

28. tételesszám alatti 1 darab Bio Mec mágnessterápiát 25.000.- forint értékben,

32. tételesszám alatti három garnitúra kristály poharat:

6 darab kristály pezsgős poharat 9.000 forint értékben

5 darabos kristály boros poharat 3.000.- forint értékben,

6 darab kristály likőrös poharat 2.000.- forint értékben,

39. tételesszám alatti 1 darab Tv. szekrény 6.000.- forint értékben,

40 tételesszám alatti 1 darab Samsung LCD Tv-t 38.000.- forint értékben,

47. tételesszám alatti Elektrix aszalógépet 5.000.- forint értékben,

55. tételesszám alatti FF317 típusú elektromos fűnyírót 8.000.- forint értékben.

Továbbá 1 darab magyar fémjelű használt férfi sima karikagyűrűt 40.000.- forint értékben.

Kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 130.515.- forint elsőfokú perköltséget. Egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 54.585.- forint elsőfokú illetéket, míg az így meg nem térülő illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a ...-i Ítéltáblához címzetten a ...-i Törvényszéken három példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a ...-i Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejárt előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a ...-i Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a ...-i Ítéltábla előtti eljárásban a jogi

képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s :

... örökhagyó 2012. március 3. napján végintézkedés hátrahagyásával hunyt el. Egyedüli gyermeke a felperes. Hagyatékát ... balassagyarmati közjegyző a ... számú 2012. augusztus 28. napján kelt hagyatékátadó végzésében a ...-i 37-es hrsz. alatt felvett lakóház, udvar megnevezésű 1948 m² területű örökhagyó ½ részben tulajdonát képező 2.600.000.- forint értékű ingatlan ½ részére az ingó leltárban felsorolt ingóságok és 70 q tűzifa ½ részére, a ... forgalmi rendszámú 1149 cm³ hengerűrtalmú Renault Clio típusú 1.000.000.- forint értékű személygépkocsi ½ részére végrendeleti öröklés jogcímén özvegy ... hagyatékaként adta át. A 2012. április 16. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt ... hagyatékát ugyanezen végzésben a már megjelölt ingatlan 1/1 részére, valamint az ingóságok egészére, így a tűzifára és a gépkocsira is az örökhagyó 220.665.- forint értékű utolsó havi nyugdíjára és nyugdíjszerű ellátására a tulajdonjogot törvényes öröklés jogcímen egymás közt egyenlő arányban ideiglenes hatállyal az alperesek részére adta át. Figyelmeztette a felperest, mint ... örökhagyó törvényes örökösét, hogy a hagyaték ideiglenes hatályú átadásánál figyelembe nem vett öröklési igényeit kötelesrész iránti igényét hagyatéki perrel érvényesítheti, melyet a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül kell megindítania.

A felperes keresetében kötelesrész iránti igényt terjesztett elő az alperesekkel szemben. az örökség tárgyát képező ingatlan, gépkocsi, a hagyatéki leltárban megjelölt ingóságok, tűzifa, 110.000.- forint készpénz, és ékszerek vonatkozásában, készpénzben történő megfizetésére kérte az alperesek egyetemleges kötelezését. Az eljárás során módosított és pontosított keresetében összecszerúságában az ingatlannal kapcsolatban 1.125.000.- forintban, a gépjárművel kapcsolatban 180.750.- forintban, az ingóságok vonatkozásában 216.625.- forintban, a készpénzzel kapcsolatban 27.000.- forintban, a tűzifa értékét illetően 21.000.- forintban, mindösszesen 1.591.385.- forintban jelölte meg, míg 1 darab arany karikagyűrű kiadását 40.000.- forint értékben kérte.

Az arany karikagyűrű mellett a gépkocsinak és az ingószakértői véleményben megjelölt ingóságok közül a 9., 24., 28., 32., 39., 40., 47., és 55. sorszámú tárgyaknak természetben történő kiadását kérte.

Az alperesek a felperes kötelesrész iránti igényének jogalapját nem vitatták. Elfogadták egyes ingóságok természetben történő kiadását, míg az ingatlannal kapcsolatban is a felperest megillető kötelesrészt tulajdoni hányadban kérték meghatározni. Nyilatkoztak, hogy a készpénzben történő megfizetéshez teljesítőképességgel nem rendelkeznek. Az ingatlannal kapcsolatban az örökhagyó részéről különvagyonai szerzésre hivatkoztak.

A perben alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban Ptk.) 661. §-a értelmében kötelesrész illeti meg az örökhagyó leszármazóját, házastársát, továbbá szülőjét, ha az öröklés megnyíltakor az örökhagyó örököse, vagy végintézkedés hiányában az lenne.

A Ptk. 665. § (1) bekezdése kimondja, hogy kötelesrész címén a leszármazót és a szülőt annak fele illeti meg, ami neki - a kötelesrész alapja szerint számítva - mint törvényes örökösnek jutna.

A Ptk. 666. § (1) bekezdése szerint a kötelesrész alapja a hagyaték tiszta értéke, valamint az örökhagyó által élők között bárkinek juttatott adományok juttatáskori tiszta értéke.

A Ptk. 672. § (1) bekezdése kimondja, hogy a kötelesrészt jogosult kötelesrészének pénzben való

kiadását követelheti.

A (2) bekezdése alapján természetben jár a kötelesrész, ha ez volt az örökhagyó végintézkedéssel, vagy élők közötti kinyilvánított akarata.

A (3) bekezdés alapján, ha a kötelesrész pénzben való kiadása akár a jogosult, akár a kötelezettre sérelmes, a bíróság az összes körülmények mérlegelése alapján elrendelheti a kötelesrésznek egészben, vagy részben természetben való kiadását.

A peres felek között a felperes kötelesrészre való jogosultsága, valamint az annak alapját képező hagyatéki vagyontömeg nem volt vitás. Vitatott volt azonban a felek között az egyes vagyontárgyak értéke. Ezért a törvényszék ezzel kapcsolatban szakértői bizonyításokat rendelt el.

Az ingatlan forgalmi értékét a felek kölcsönösen elfogadták a 43. sorszám alatt beszerzett szakértői véleményben meghatározott 4 és fél millió forintos összegben, melynek $\frac{1}{4}$ részre 1.125.000.- forint.

A gépjármű forgalmi értékét az igazságügyi gépjármű-közlekedési műszaki szakértő a szakvéleményében 723.000.- forintban adta meg, melynek $\frac{1}{4}$ része 180.750.- forint.

Az ingóságok értékmegjelölésével kapcsolatban a törvényszék ugyancsak szakértői bizonyítást rendelt el, és azok értékét az ingóforgalmi igazságügyi szakértő véleményében meghatározottak szerint fogadta el mindösszesen 866.500.- forintban, melynek $\frac{1}{4}$ része 216.625.- forint.

A 70 q tűzifa értékét a felek egyezően 84.000.- forintban határozták meg, így abból $\frac{1}{4}$ rész 21.000.- forintot, míg a felek által ugyancsak egyezően meghatározott 110.000.- forint készpénzből az $\frac{1}{4}$ rész 27.500.- forintot jelent.

Az aranyékszerekkel kapcsolatban azok körét illetően a felek között vita nem volt, értékük meghatározására szakértői bizonyítást nem kértek. Egybehangzó nyilatkozatot tettek arra, hogy az örökség tárgyát képező ékszerekből a felperes kötelesrész iránti igényét egy darab karikagyűrű 40.000.- forintos értékben történő kiadásával rendezettnek tekintik.

A törvényszék az ingatlannal kapcsolatban az alperesek által hivatkozott különvagyon szerzés tényét megállapítani nem tudta. E körben bizonyítás az alpereseket terhelte. A törvényszék az általuk felajánlott bizonyítást lefolytatta, abból azonban a perbeli hagyatékátadó végzés adatainak ellentétes megállapítást nem tudott levonni, ezért a felperes keresetét jogalapjában ezen vagyontárgyra is megalapozottnak tartotta.

Ezt követően a törvényszéknek a felperes kötelesrész iránti igényével kapcsolatban abban a leglényegesebb kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ingatlan vonatkozásában a felperes jogosult-e kötelesrész iránti igényének készpénzben történő kiegyenlítésére, vagy az alperesek kérelmének megfelelően azt indokolt részére természetben kiadni. Bár az általános szabály az, hogy a kötelesrészre jogosult az igényét elsődlegesen pénzben kérheti, nem kétségesen helyesen utaltak az alperesek arra, hogy a méltányosság keretében vizsgálendő a természetbeni kiadás lehetősége. Ennél mindkét fél érdekét szem előtt kell tartani a bíróságnak. Az alperesek oldalán azt kellett mérlegelni, hogy a készpénzben történő megfizetéshez teljesítőképességgel rendelkeznek-e, az számukra nem eredményez-e méltánytalanul nagy terhet. A felperes oldalán azt kellett mérlegelni, hogy nem eredményez-e méltánytalan hátrányt számára a kötelesrész iránti igényének természetben történő teljesítése. Ekörben a törvényszék értékelte a felperesnek azt a nyilatkozatát is, hogy a

készpénzben történő teljesítést méltányos részletekben is elfogadja, valamint azt a körülményt, hogy a felek közötti személyes kapcsolat minősége miatt nem célszerű létrehozni közös tulajdont, melyek esetleges további vitás kérdéseket vetnek fel és rendezetlen helyzetet eredményeznek. Ezért a törvényszék az alpereseket az ingatlannal kapcsolatos kötelesrész iránti felperesi igény pénzben történő megfizetésére kötelezte, azzal, hogy a felperes által meghatározott 8 havi részletfizetéssel szemben 10 havi részletfizetést engedélyezett. Ez által a havi részlet összegét - figyelemmel az alperesek perben ismert jövedelmi viszonyaira is - olyan mértékben tudta meghatározni, ami reális fizetési kötelezettséget eredményez az oldalukon. Értékelte továbbá ekörben a törvényszék azt is, hogy egyéb hagyatéki vagyontárgyakkal kapcsolatban részben természetbeni kiadást határozott meg a felperes igényével összhangban.

Nem volt vita a felek között a gépjármű természetben történő kiadásával kapcsolatban, melynél a törvényszék a kötelesrész mértékét a hagyaték megnyíltakori állapot szerint határozta meg, míg annak az elszámolását a felek által egyező összegben megjelölt, jelen állapotnak megfelelő 616.000.- forintban fogadta el. A továbbiakban az alpereseket készpénzben terhelő fizetési kötelezettség csökkentése érdekében a felperes kérelmének megfelelően még egyéb ingóságok kiadására is kötelezte az alpereseket. A felek egyező nyilatkozatának megfelelően döntött az aranyékszerekkel kapcsolatban az egy darab arany karikagyűrű természetben történő kiadásáról, aminek az értékét a felek egyezően határozták meg. Ezzel a felperes az arany ékszerekből a kötelesrész iránti igényét rendezettnek tekintette.

A felek közötti elszámolást a törvényszék a következők szerint végezte:

Az arany gyűrűt 40.000.- forintos értékkel kihagyta a számszaki adatok köréből, miután az a felek közötti külön megállapodás tárgyát képezte. A felperest kötelesrész címén megillető összeget a fentiekben meghatározott számítási adatok szerint mindösszesen 1.570.875.- forintban kellett megállapítani. Ebből természetben került a gépkocsi kiadásra, melyet a kiadott érték szempontjából 616.000.- forintban fogadott el a törvényszék, míg az ingóságok köréből a tételesen meghatározott ingóságokat 216.000.- forintban. Ez mindösszesen 832.000.- forint kötelesrész iránti igény természetben történő kiadását eredményezi. Ezt levonva az 1.570.875.- forintból, a felperes oldalán 738.875.- forint igény jelentkezik. A felperes azonban a véglegesen pontosított és számszakilag levezetett keresetében 689.950.- forintnak a pénzben történő megfizetésére kérte az alpereseknek a kötelezését az általa is elszámolt természetben kiadott ingóságok értékének a figyelembe vételét követően. Ezért a törvényszék, miután a kereseti kérelmen nem terjeszkedhetett túl, ezen összeg pénzben történő megfizetésére kötelezte az alpereseket.

A törvényszék a perköltség viseléssel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy a felmerült költségeket a Pp. 78. §-ban foglaltak szerint a felek fele-fele arányban, míg egyéb költségeiket maguk viselik. Ez a felperes által előlegezett szakértői költség kapcsán 130.515.- forintot jelentett, melyre tekintettel az alpereseket 130.000.- forintnak felperes javára történő megfizetésére kötelezte, míg a felmerült illetéket a felperessel illetékfeljegyzési jog alapján ugyancsak 50 %-ban viseltette a törvényszék azzal, hogy az így meg nem térülő illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. számú rendelet 13. és a 14. §-a szerint a személyes költségmentes alperesek helyett az állam viseli. A perköltségnek ilyen arányú megosztását a törvényszék a méltányosság elve alapján a feleknek a perben tanúsított magatartása, illetve a per tárgyával kapcsolatos nyilatkozatai mérlegelése és értékelése alapján határozta meg.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 233. §-án alapul.

..., 2014. május 22.

Dr. ... sk.
eljáró bíró